

1200 - ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىپ يۈرۈشىنىڭ چەكلەنگەنلىكىنىڭ دەلىلى

سۇئال

مەن ئايالىم بىلەن ئەرەب تىلى دەرىسىگە قاتنىشىۋاتقان، سىنىپتا ئەر-ئاياللار ئارىلىشىپ ئولتۇرىدۇ، بىزنىڭ بىلىشىمىزچە قىز-ئوغۇللارنىڭ ئارىلىشىشى توغرا بولمايتتى، ئارىلىشىش دېگەن قانداق بولىدۇ؟ بۇنىڭ ھۆكۈمى قانداق؟ دەلىلى نېمە؟، يەنە بىر ئىش: سىنىپتا ئون ئوقۇغۇچى بار، ئۇلارنىڭ كۆپچىلىكى قىزلار، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا مۇسۇلمان بولمىغانلارمۇ بار، مەن ئايالىم بىلەن بىرگە بېرىپ دەرىسكە قاتناشسام بولامدۇ؟. بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

تەپسىلى جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

ئەر-ئاياللارنىڭ بىر جايغا توپلىشىشى، بىر-بىرىگە ئارىلىشىپ تۇرۇشى، ئاياللار سورۇنىغا ئەرلەرنىڭ ۋە ئەرلەر سورۇنىغا ئاياللارنىڭ كىرىشى، ئاياللارنىڭ شۇنداق جايلاردا ھىجاپسىز يۈرىشى قاتارلىق ئىشلارنىڭ ھەممىسى شەرىئەتتە چەكلەنگەن ھارام ئىشلاردىن ھېسابلىنىدۇ، چۈنكى ئاشۇنىڭ ھەممىسى پىتىنىنىڭ سەۋەپلىرى، چەكلەنگەن ناچار قىلمىشلارنىڭ بارلىققا كېلىشىگە سەۋەبچى بولىدىغان ۋە نەپسى شەھۋىتىنى قوزغايدىغان ئىشلاردۇر.

ئەر-ئاياللارنىڭ بىر جايدا ئارىلىشىپ يۈرۈشىنىڭ چەكلەنگەنلىكىگە قۇرئان-ھەدىستە دەلىللەر ئىنتايىن كۆپ بولۇپ، بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَاسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ، ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ تەرجىمىسى: سىلەر پەيغەمبەرنىڭ ئاياللىرىدىن بىر نەرسە سوراپ (ئالماقچى) بولساڭلار، پەردە ئارقىسىدىن سوراپ ئېلىڭلار، مۇنداق قىلىش سىلەرنىڭ دىللىرىڭلارنىمۇ، ئۇلارنىڭ دىللىرىنىمۇ ئەڭ پاك تۇتىدۇ.** [سۈرە ئەھزاب 53-ئايەت].

ئىبنى كەسىر رەھىمەھۇللاھ يۇقىرىدىكى ئايەتنى چۈشەندۈرۈپ مۇنداق دەيدۇ: سىلەرنى ئاياللارنىڭ يېنىغا كېرىشتىن چەكلىگەندەك، ئۇلارغا قاراشتىنمۇ ئومۇميۈزلۈك چەكلەندى، ئەگەر سىلەرنىڭ ئۇلاردىن سوراپىدىغان بىرەر ھاجىتىڭلار بولسا ئۇلارغا قارىماستىن ھاجىتىنى پەردە ئارقىسىدا تۇرۇپ سوراپ ئېلىڭلار.

پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىشىنى چەكلەشكە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلدى ھەتتا ئاللاھ تائالا ئۈچۈن ئەڭ سۆيۈملۈك بولغان ئورۇن مەسچىتتىمۇ شۇنداق قىلدى، ئاياللارنىڭ سېپىنى ئەرلەرنىڭ سېپىدىن ئايرىدى، ئەرلەرنى سالامدىن كېيىن ئاياللار چېقىپ كېتىپ بولغۇچە ئولتۇرۇپ تۇرۇشقا بۇيرىدى، ئاياللار ئۈچۈن مەسچىتكە ئايرىم ئىشك ئاچقۇزدى، بۇنىڭ دەلىللىرى: ئۇممۇ سەلەمە رەزىيەللاھۇ ئەنھانىڭ مۇنداق دېگەنلىكى رىۋايەت قىلىنىدۇ: **پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام نامازدىن سالام بەرگەن ۋاقتىدا، سالام ئاخىرلىشىش بىلەن ئاياللار ئورنىدىن تۇرۇپ كېتەتتى، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئورنىدا بىر ئاز ئولتۇراتتى، ئىبنى شىھاب مۇنداق دەيدۇ: مېنىڭ قارىشىمچە(ئاللاھ بىلگۈچىدۇر) پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ سالامدىن كېيىن دەرھال تۇرماستىن كەينىگە ئۆرۈلۈپ ئولتۇرغان، ئەرلەرنىڭ ئاياللارنى كۆرۈشتىن ئىلگىرى ئاياللارنىڭ چېقىپ كېتىشىنى كۈتۈپ شۇنداق قىلغان. [بۇخارى رىۋايىتى 793-ھەدىس].**

ئەبۇ داۋۇد رىۋايىتى 876- نۇمۇرلۇق ھەدىستە، ناماز توغرىسىدا: "نامازدىن كېيىن ئەرلەردىن بۇرۇن ئاياللارنىڭ چېقىپ كېتىشى توغرىسىدا" دەپ ئۇنۋان قويغان.

ئىبنى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ مۇنداق دېگەنلىكى رىۋايەت قىلىنىدۇ، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: **بۇ ئېشىكنى ئاياللار ئۈچۈن قويۇپ قويساق** ناپىي مۇنداق دەيدۇ: ئىبنى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ۋاپات بولغانغا قەدەر بۇ ئىشكتىن مەسچىتكە كىرمىگەن. [ئەبۇ داۋۇد رىۋايىتى 484-ھەدىس].

ئەبۇ ھۈجەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ مۇنداق دېگەنلىكى رىۋايەت قىلىنىدۇ، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: **ئەرلەرنىڭ سېپىنىڭ ئەڭ ياخشىسى سەپنىڭ ئەۋۋىلىدۇر، ياخشى بولمىغىنى سەپنىڭ ئاخىرىدۇر، ئاياللارنىڭ سېپىنىڭ ئەڭ ياخشىسى سەپنىڭ ئاخىرىدۇر، ياخشى بولمىغىنى سەپنىڭ ئەۋۋىلىدۇر. [مۇسلىم رىۋايىتى 664-ھەدىس].**

مانا بۇ شەرىئەتنىڭ ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىپ تۇرىشىنى چەكلەشتىكى ئەڭ چوڭ دەلىلىدۇر، ئەر كىشى ئاياللارنىڭ سېپىدىن قانچە يىراق بولسا شۇنچە ياخشى بولىدۇ، شۇنىڭدەك ئاياللارمۇ ئەرلەرنىڭ سېپىدىن قانچە يىراق بولسا شۇنچە ياخشى بولىدۇ. زېمىندىكى ئەڭ پاكىزە ئىبادەت ئورنى بولغان مەسچىتتە مۇشۇنداق تەرتىپلەر ئورۇنلاشتۇرۇلغان ئىكەن، ئەلۋەتتە مەسچىتتىن باشقا جايلاردىمۇ ئۇلارنىڭ بىر-بىرىدىن يىراق تۇرۇشى لازىم بولىدۇ.

ئەبۇ سەئىد ئەلخۇدرى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، ئۇ كىشى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ مەسچىتنىڭ سىرتىدا تۇرۇپ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىغان دەيدۇ: يولدا ئەرلەر-ئاياللار ئارىلىشىپ كەتكەن ئىدى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئاياللارغا: چەتكە ئۆتۈڭلار، سىلەرنىڭ يولنىڭ ئوتتۇرىدىن مېڭىشىڭلار توغرا ئەمەس، يولنىڭ ئىككى تەرىپىدىن مېڭىڭلار دېدى.

شۇنىڭدىن كېيىن ئاياللارنىڭ يول ماڭغاندا يولنىڭ ئىككى تەرىپىدىكى تامغا يېقىن ماڭاتتى ھەتتا بەك يېقىن ماڭغانلىقتىن كىيىملىرى تامغا سۈركىشىپ كېتەتتى. بۇ ھەدىسنى ئەبۇ داۋۇد رەھىمەھۇللاھ ئەدەپ-ئەخلاق ۋە ئۇنىڭ سۈننەتلىرى دېگەن بۆلۈمدە كەلتۈرۈپ: "يولدا ئەرلەر بىلەن ئاياللارنىڭ مېڭىشى" دېگەن تېمىدا كەلتۈرگەن.

بىزنىڭ بىلىشىمىزچە، ئەر-ئاياللارنىڭ بازارلاردا، دوختۇرخانىلاردا، مەكتەپلەردە ۋە باشقا كۆپ ئورۇنلاردا ئارىلىشىپ يۈرىشى ھازىرقى دەۋرىدە كۆپ جايلاردا ئومۇملىشىپ كەتكەن بىر مەسىلە بولۇپ قالدى. لېكىن بىز:

بىرىنچى: بۇنى تاللىمايمىز ۋە بۇنىڭغا رازى بولمايمىز، بولۇپمۇ دىنى ۋەز-نەسىھەت سورۇنلىرى، ۋە ئىسلام مەركەزلىرىنىڭ ئىدارە-ئورگان يىغىنلىرىدا بۇنداق بولۇشنى ھەرگىز خالىمايمىز.

ئىككىنچى: مۇمكىن بولغان مەنپەئەتنى روياپقا چىقىرىش بىلەن بىرگە ئارىلىشىشتىن ساقلىنىش ۋاسىتىلىرىنى قوللىنىش كېرەك، ئەر-ئاياللارنىڭ ئولتۇرىدىغان ئورنىنى ئايرىم-ئايرىم قىلىش، كېرىدىغان ئىشلىرىنى ئايرىش، ئاۋاز يەتكۈزىدىغان ئالاقىلىشىش ۋاسىتىلىرىنى ئىشلىتىش، ئاياللارغا ئاياللار تەلىم بېرىش دەرىجىسىگە يېتىشكە ئالدىراش قاتارلىقلار.

ئۈچىنچى: ئۆزىمىزنى تىزگىنلەش، كۆزىمىزنى بۇراش قاتارلىق قادىر بولالىغان ھالەتتە ئاللاھ تائالاغا تەقۋادارلىق قىلىشقا تىرىشىمىز.

تۆۋەندە مۇسۇلمانلارنىڭ ئارىلىشىشتىن چەكلەش توغرىسىدا مۇسۇلمانلار جەمئىيىتىدە تەتقىقات ئېلىپ بېرىۋاتقان بەزى تەتقىقاتچىلارنىڭ تەكشۈرۈش نەتىجىسىنىڭ بىر قىسمىنى بايان قىلىپ ئۆتىمىز:

بىز: سىلەرنىڭ بىلىشىڭلارچە شەرىئەتتە ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىپ تۇرۇشىنىڭ ھۆكۈمى قانداق؟ دېگەن سوئالنى قويغىنىمىزدا چىققان نەتىجە مۇنداق:

76% كىشىلەر ئومۇمى جەھەتتىن ئارىلىشىش توغرا ئەمەس دەپ جاۋاب بەردى.

12% كىشى ئارىلىشىش دۇرۇس لېكىن ئارىلىشىش دىن، ئەخلاق ۋە ئۆرپ-ئادەت پرىنسىپى بويىچە بولىدۇ دەپ جاۋاب بەردى.

12% كىشى بىلمەيمىز دەپ جاۋاب بەردى.

سىلەر قايسى تۈرنى تاللايسىلەر؟

ئەگەر سىلەرگە ئەر-ئاياللار ئارىلىشىپ تۇرىدىغان ئورۇندا خىزمەت قىلىش بىلەن ئارىلاشماي تۇرىدىغان ئورۇندا خىزمەت قىلىشتىن بىرىنى تاللاش ئىختىيارلىقى بېرىلسە، سىلەرنى قايسىسىنى تاللايسىلەر؟.

بۇ سوئالنىڭ نەتىجىسى پىرسەنلەشتۈرگەندە مۇنداق بولدى:

67% كىشى ئەر-ئاياللار ئارىلاشمىغان ئورۇننى تاللىدى.

9% كىشى ئەر-ئاياللار ئارىلىشىپ خىزمەت قىلىشنى ياخشى دەپ قارىدى.

15% كىشى ئۆزلىرىنىڭ كەسپىگە قايسى ئورۇن مۇناسىپ بولسا شۇ ئورۇن خىزمەت قىلىشنى ھېچ قانداق چەكلىمە يوق ئىكەنلىكىنى بىلدۈردى.

سىلەر ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىپ خىزمەت قىلىشى سەۋەبى بىلەن بەزى كۈتۈلمىگەن ئىشلارغا دۇچ كەلگەنمۇ؟.

بۇ پروگراممىغا ئىشتىراك قىلغۇچىلار تۆۋەندىكى ئورۇنلارنى تەڭلىكتە قالغان ۋە كۈتۈلمىگەن ئىشلار يۈز بېرىدىغان ئورۇنلار دەپ زىكىر قىلدى:

بىرسى مۇنداق دەيدۇ: مەن خىزمەت كۈنلىرىمنىڭ بىرىدە ئىشخانىغا كىردىم، ھىجاپلىنىدىغان خىزمەتدەشىمدىن بىرى خىزمەتداشلىرى ئارىسىدا ھىجابىنى ئىچىۋېتىپ ئولتۇرۇپتىكەن، مېنىڭ كىرىشىم ئۇلارغا تاسادىپىيلىق تۇيۇلدى، بۇ ئىشتىن مەن بەك تەڭلىكتە قالدىم.

بىرى مۇنداق دەيدۇ: مېنىڭ ئۇنۋېرسىتېتنىڭ تەجرىبىخانىسىدا تەجرىبە قىلىشىم بەلگىلەنگەن بولۇپ، مەن ئۇ كۈندە تەجرىبىگە قاتنىشالمىدىم، باشقا كۈنى تەجرىبە قىلىشقا باردىم، مەن ئۇ ۋاقىتتا ئايال ئوقۇتقۇچى، تەجرىبىخانىنىڭ كۆزەتكۈچىسى ۋە يەنە بىر توپ قىز ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئارىسىدا يالغۇز قالدىم، مەن بەك ئوڭايىسىزلاندىم، ھەرىكىتىم چەكلەندى، مەن بۇنى مېنىڭ ھەرىكىتىمنى كۈزۈتۈپ، ماڭا نەزىرىنى ئاغدۇرۇۋاتقان قىزلارنىڭ كۆزىدىن ھېس قىلدىم.

بىرسى مۇنداق دەيدۇ: مەن تارتىمىدىن ئاياللار قوللىنىدىغان قەغەزنى ئېلىشقا تەمشەلگەن ئىدىم، تۇيۇقسىز بىر خىزمەتدەشىم كەينىمدە تۇرۇپ ئۆزىنىڭ ئايرىم تارتىمىسىدىن كېرەكلىك نەرسىسىنى ئېلىشقا باشلىدى، خىزمەتدەشىم مېنىڭ تەمتىرەپ قالغانلىقىمنى مۇلاھىزە قىلىپ مېنى تەمتىرەشتىن يىراق قىلىش ئۈچۈن تىزدىن ئىشخانىدىن چىقىپ كەتتى.

بىرسى مۇنداق دەيدۇ: مەن ئۈچۈن مۇنداق بىر ئىش يۈز بەردى، بىر كۈنى ئۇنۋېرسىتېتتىكى بىر قىزچاق كىشىلەر زىچ ئۆتىدىغان

يولنىڭ ئۆتەشمىسىدە مەن بىلەن ئۇسۇشۇپ كەتتى، ئۇ قىزچاق لېكسىيە ئاڭلاش ئۈچۈن بەك تىز مېڭىپىتىكەن، مەن بىلەن ئۇسۇشۇپ ئۆزىنى توختىتالماي تەڭپۇڭلۇقىنى يوقۇتۇپ مېنىڭ ئىككى بىلىكىمگە ئېسىلىپ قالدى، گويىكى مەن ئۇنى قۇچاقلاپ تۇرغاندەك بىر ھالەت شەكىللىنىپ قالدى، ئويلاپ بېقىڭلار، قىزىقچى ياشلارنىڭ ئالدىدا مەن بىلەن بۇ قىزچاق قانچىلىك تەڭلىكتە قالدۇق؟.

بىرسى مۇنداق دەيدۇ: ئۇ ئۆپرستىتنىڭ پەشتىقىدا بىر قىز ساۋاقىدىشىم يېقىلىپ چۈشتى، كىيىملىرى ئۇيالىغۇدەك دەرىجىدە ئېچىلىپ قالدى، پەشتاقتىن دومىلاپ دۈم بولۇپ قىلىپ ئورنىدىن تۇرالمىدى، ئۇنىڭغا يېقىن جايدا تۇرغان ياشلاردىن بىرى ئۇنىڭ ئوچۇق جايلىرىنى يېپىپ ئورنىدىن تۇرىشىغا ياردەم بەردى.

بىرسى مۇنداق دەيدۇ: مەن بىر شىركەتتە ئىشلەيمەن، بەزى ئارخىپلارنى بېرىش ئۈچۈن باشلىقنىڭ ئىشخانىسىغا كىردىم، ئىشخانىدىن چىقىپ كېتىۋاتسام، باشلىق مېنى قايتىدىن چاقىردى، مەن كەينىمگە ئۆرۈلۈپ ئۇنىڭغا قارىسام، ئۇ بېشىنى ساڭگىلىتىپ ئولتۇرۇپتۇ، ئۇنىڭ تاپشۇرۇقىنى كۈتتۈم، ئۇ مەندىن باشقا بىر ئارخىپنى تەلەپ قىلدى، مەن ئۇنىڭ دۇدۇقلاپ سۆزلىشىدىن ھەيران قالدىم، مەن ئارخىپنى رەتلەش ئۈچۈن ئۇنىڭ خىزمەت شىرەسىنىڭ سول تەرىپىگە ئۆتتۈم، ئۇ ماڭا سۆز قىلىۋاتاتتى، مەن ئۇنىڭ نېمە دېگەنلىكىنى ئۇقالمىدىم پەقەت ماڭا كىيىمىمگە ھەيزنىڭ قېنى يۇقۇپ مەينەت بولۇپ قالغانلىقىدىن ئاگاھلاندۇرۇش بەردى، مۇشۇنداق ۋاقىتتا ئىنسان سەمىمىيلىك بىلەن يەر يۈتۈپ كېتىشنى تىلەپ دۇئا قىلسا يەر يۈتۈپ كەتكەن بولسا كاشكى!، مەن شۇ ۋاقىتتا يەر يېرىلىپ مېنى يۇتۇپ كەتكەن بولسىكەن دەپ دۇئا قىلدىم!.

ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىشىنىڭ قۇربانى...ئەمەلىي ۋەقەلىك.

مۇھەممەدنىڭ ئانىسى قىرىق ياشلاردىن ئاشقان يېتىلگەن ئايال بولۇپ، ئۆزىنىڭ ئەھۋالىنى ھېكايە قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: يولدىشىم بىلەن يېپىق ھاياتتا ياشىدىم، ئارىمىزدا ھەددىدىن زىيادە يېقىنلىشىش ۋە ئېچىكىش يوق ئىدى، ئېرىمنىڭ شەخسىيىتى ئۆز غۇرۇرىغا رازى بولىدىغان ئايالچىلىكمۇ كۈچلۈك ئەمەس ئىدى، لېكىن ئۇنىڭ تەبىئىتى مېنى ئائىلىگە خاس بولغان ئىشلارنىڭ مەسئۇلىيىتىنىڭ كۆپ قىسمىنى ئۆز ئۈستىگە ئالىدىغان قىلىپ قويدى.

ئېرىم ئۆزىنىڭ خىزمەتلىشى ۋە كەسپىدىشىنىڭ ئىسمىنى كۆپ ئاڭلىتاتتى، كۆپ ۋاقىتلار كەسپىدىشى بىلەن ئۆيىمىزدىن ئايرىپ ياسىۋالغان ئىشخانىسىدا سۆھبەت ئېلىپ باراتتى، بۇ ئىش بىر قانچە يىل داۋاملاشتى، بىر قېتىم ئۇ كىشى ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىرلىكتە بىزنىڭ ئائىلىنى زىيارەت قىلدى، شۇنىڭ بىلەن ئىككى ئائىلە ئارىسىدا زىيارەتلەر تەكرارلاندى، ئۇ كىشى ئۆزىنىڭ ئېرىم بىلەن بولغان چوڭقۇر دوستلۇقىنى باھانە قىلىشى بىلەن ئائىلە زىيارىتى ۋە شەخسىي زىيارەتلەرنىڭ قانچىلىك تەكرارلانغانلىقىنى مۇلاھىزە قىلالمايمىز، ھەتتا ئۇ كىشى كۆپ ۋاقىتلاردا يالغۇز كېلىپ مەن ۋە يولدىشىم بىلەن ئۇزۇن-ئۇزۇن سۆھبەتلىشەتتى،

ئېرىمنىڭ ئۇنىڭغا بولغان ئىشەنچىسى چەكسىز ئىدى، كۈنلەرنىڭ ئۆتۈشى بىلەن بۇ كىشىنى يېقىندىن تونۇدۇم، ئۇ بەك ئېسىل ھۆرمەتلىك كىشى ئىدى، مەن شۇ ۋاقىتتا ئۆزۈمدە بۇ كىشىگە بولغان چەكسىز مايىللىق تۇيغۇسىنى ۋە ئۇ كىشىنىڭمۇ ماڭا شۇ تۇيغۇنى ئالماشتۇرۇۋاتقانلىقىنى چەكسىز ھېس قىلدىم.

شۇنىڭدىن كېيىن ئىشلار باشقىچە داۋاملاشتى، شۇ ۋاقىتتا مەن ئۇ كىشىنىڭ ئۇزۇن يىللاردىن بېرى مەن خىيال قىلغان كىشى ئىكەنلىكىنى بىلدىم، نېمە ئۈچۈن بۇ ئىش ھازىر ۋە نۇرغۇن يىللاردىن كېيىن بولىدۇ؟ ھەر قېتىمدا بۇ كىشى مېنىڭ نەزىرىمدە مەرتىۋىلىك، ئېرىم بولسا ئېتىبارسىز كۆرۈنەتتى، گۇياكى مەن ئۇ كىشىنىڭ شەخسىيىتىدىكى گۈزەللىكىنى ۋە ئېرىمنىڭ شەخسىيىتىدىكى رەزىللىكىنى كۆرۈشكە ئېھتىياجلىق بولغاندەك ھېس قىلاتتىم.

مەن بىلەن ئۇ كىشىنىڭ ئارىسىدىكى ئىش كېچە-كۈندۈز مېنى ئاۋارە قىلىدىغان كۆڭۈلنىڭ خىيالىدىن باشقا نەرسە ئەمەس ئىدى، مەنمۇ ۋە ئۇ كىشىمۇ كۆڭلىمىزدىكى سۆيگۈنى ئاشكارا قىلالمايتتۇق، شۇنداق بولسىمۇ مېنىڭ يولدىشىم بىلەن بولغان تۇرمۇش ھاياتىم ئاخىرلاشتى، ئۇ پەقەت مەن ئۈچۈن ياقتۇرمايدىغان، لىگىشىپ قالغان، ئاجىز بىر ئىنساننىڭ سىمۋولى ئىدى. مېنىڭ ئېرىمغا بولغان ئۆچلۈكۈمنىڭ قانداق قىلىپ بۇ قەدەر ئېشىپ كەتكەنلىكىنى بىلمەيمەن، نەچچە يىلدىن بېرى ئائىلىنىڭ ئېغىرچىلىقىنى ئۆزۈم يالغۇز قانداق ئۈستۈمگە ئالغانلىقىمنى ئۆزۈمدىن سوراپ باقمەن، ئۇنىڭغا ھايات يۆلىنىشى دەپ جاۋاب كېلىدۇ، ئىش مەن يولۇشۇمىدىن تالاق تەلەپ قىلىدىغان دەرىجىدە يامانلاشتى، شۇنداق بولۇپ ئېرىم مېنىڭ تەلپىمگە ئاساسەن مېنى تالاق قىلدى، ئۇنىڭدىن كېيىن ئۇ ئېتىبارسىز بىر كىشىگە ئايلاندى.

ئىشنىڭ ھەممىسى شۇ، ئېرىم مېنى تالاق قىلىپ، بالىلىرىم يېتىم بولۇپ، ئائىلەم ۋەيران بولغاندىن كېيىن ھىلىقى كىشىنىڭ ئائىلە ئەھۋالىمۇ ناچارلاشتى، چۈنكى ئۇ كىشىنىڭ ئايالىمۇ يولدىشىنىڭ كۆڭۈل سىرلىرىنى بىلىپ قېلىپ، ئۇنىڭ ھاياتىنى خاراڭ قىلدى، ئۇ ئايالنىڭ كۈنلىكى شۇ دەرىجىگە يەتتىكى ھەتتا بىر كېچىسى سائەت ئىككى يىرىم بىلەن مېنىڭ ئۆيۈمگە بېسىپ كېلىپ، مېنى تۈرلۈك ئاھانەتلەر بىلەن ھاقارەتلەپ، ۋارقىراپ-جارقىراپ، يىغلاپ ئۆيىنى بېشىغا كەيدى، ھەقىقەتەن ئۇ ئايالنىڭ ئۆيىمۇ ۋەيران بولۇشقا يېقىنلاشقان ئىدى.

مەن شۇنى ئېتىراپ قىلىمەنكى، بىزنىڭ ئىلگىرىكى گۈزەل ئولتۇرىشىمىز ھاياتىمىزدىن بىزگە مۇناسىپ بولمىغان بىر ۋاقىتتا بىر-بىرىمىزنى تونۇش پۇرسىتى ئاتا قىلدى.

مېنىڭ ئائىلەم ۋەيران بولغاندەك ئۇ كىشىنىڭ ئائىلىسىمۇ ۋەيران بولدى، مەن ھەممە نەرسىنى زىيان تارتتىم، مەن ھازىر شۇنى بىلىدىمكى، مەن بىلەن ئۇ كىشىنىڭ ئەھۋالى ئارىمىزدا بىر-بىرىمىزنى يېقىنلاشتۇرىدىغان ئىجابى قەدەم بېسىشقا مۇۋاپىق كەلمەيدىكەن، مەن ھازىر يوقالغان ئارزۇ، خىيالى بەخت-سائادەتنى تېپىشتا ئۆتكەن ۋاقىتلىرىمدىن بەكرەك

ئۇمىتسىزلىقنىڭ تىمىمەن.

ئۇممۇ ئەھمەد بىزگە ئۆزىنىڭ ئەھۋالىنى سۆزلەپ مۇنداق دەيدۇ: يولۇشۇمنىڭ توي قىلغان بىر توپ دوستلىرى بولۇپ، بىز ئارىمىزدىكى دوستلۇق ئالاقىسىنى كۈچەيتىش مەقسىتى بىلەن كۆڭۈل ئېچىپ، ئولتۇرىمىز دەپ ھەر ھەپتىدە بىرىمىزنىڭ ئائىلىسىگە توپلىشىپ ئولتۇرۇشقا ئادەتلەندۇق.

كۆڭلۈمدىكى گەپنى قىلسام مەن بۇ مۇھىتقا كۆنەلمىدىم، كەچلىك تاماق بىلەن بىرگە تاتلىق-تۈرۈم، تۈرلۈك مېۋە سۈيى، ئۇنىڭدىن سىرت كۆپ ۋاقىتلاردىن ئەدەپ-ئەخلاق دائىرىسىدىن چەتنەپ كەتكەن يۇمۇرلۇق سۆزلەر سەۋەبىدىن كۆتۈرۈلگەن كۈلكە سادالىرى ئۆي ئىچىدىن چاڭ چېقىرىۋىتەتتى.

دوستلۇق نامى بىلەن ھايا كۆتۈرۈلۈپ، تۇرۇپ-تۇرۇپ ئاياللارنىڭ قاقاھلاپ كۈلۈشلىرى، پالانىخان بىلەن پالانىنىڭ ئايالىنىڭ ئارىسىدىكى يوشۇرۇن پىچىرلىشىشلار، بولۇپمۇ خىجىل بولماستىن ئاياللارغا خاس بولغان جىنسى تۇرمۇشقا ئالاقىدار بولغان ئېغىر چاقچاقلار ئاياللارنىڭ ھېس تۇيغۇلىرىنى قوزغىۋىتەتتى، بۇ ئۇلار ئۈچۈن ئادەتتىكى بەك زوق بىلەن ئاڭلىنىدىغان يېقىملىق سۆز ھېسابلىناتتى.

گەرچە مەن مۇشۇنداق ئىشتا ئۇلارغا ئارىلىشىپ قالغان بولساممۇ، لېكىن كۆڭلۈم مېنى ئاشۇ ناچار مۇھىت ۋە پاسكىنىلىق ئاشكارا بولغان كۈن كەلگىچە ئاگاھلاندۇرۇپ تۇراتتى. تېلېفۇن جىرىڭلىدى، مەن تۇرۇپكىدىن ئولتۇرۇشتىكى دوستلارنىڭ بىرىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم، مەن ئۇنىڭغا چېرايلىق رەت قايتۇرۇپ ئېرىمنىڭ ئۆيدە يوق ئىكەنلىكىنى ئېيتتىم، لېكىن ئۇ ماڭا ئېرىمنىڭ ئۆيدە يوق ئىكەنلىكىنى بىلىدىغانلىقىنى پەقەت مەن بىلەن كۆرۈشۈش ئۈچۈن تېلېفۇن قىلغانلىقىنى ئېيتتى، ئۇ ماڭا يوشۇرۇن ئۇچۇرلارنى تۇرۇش تەكلىپىنى قويغاندا، قاتتىق غەزىپىم قوزغالدى ۋە ئۇنىڭغا سەت-قوپال سۆزلەرنى قىلدىم، لېكىن ئۇ كۈلۈپ تۇرۇپ: مېنىڭ سۆزۈمگە ئۇنىمىغانلىقىنىڭ بەدىلىگە، ئېرىڭ بىلەن قاچانغىچە بىرگە بولسەن قېنى!، مېنىڭ قانداق قىلىدىغانلىقىمنى كۈتكەن دەدى. بۇ سۆز مېنى چۆچىتىۋەتتى، شۇنداقتىمۇ مەن ئۆزۈمنى تۇتۇۋالدىم، كۆڭلۈمدە، بۇ كىشى مېنىڭ ئائىلەمنى ۋەيران قىلىشنى مەقسەت قىلىدۇ دەپ ئويلىدىم، لېكىن ئۇ مېنىڭ ئېرىمنىڭ يولىدا شەك - شۈبھە پەيدا قىلىش يولى ئارقىلىق ئۇتۇق قازاندى.

قىسقا مۇددەت ئىچىدە چوڭ مۇسەببەت يۈز بەردى، مەن يەنە بىر قېتىم يولدىشىمنىڭ ماڭا خىيانەت قىلغانلىقىنى سەزدىم، بۇ ماڭا نىسبەتەن ھايات-ماماتلىق مەسىلىسى بولۇپ قالدى، مەن يولدىشىمغا يۈزمۇ-يۈز تۇرۇپ: بۇنداق غەيرە ئالاقە قىلالايدىغان ئادەم يالغۇز سىز ئەمەس، ماڭىمۇ مۇشۇنىڭغا ئوخشاش تەلەپلەر قويۇلغان دەپ ھىلىقى دوستىنىڭ ۋەقەلىكىنى سۆزلەپ بەردىم، ئۇ توك سوقۇۋەتكەندەك چۆچۈپ كەتتى، مەن ئۇنىڭغا: سىز مېنىڭ ئاشۇ ئايال بىلەن بولغان ئالاقىڭىزنى

قوبۇل قىلىشىمنى خالىسىڭىز بولىدۇ، بۇ ئاشۇنىڭ ئورنىدا بولسۇن دېدىم. بۇ ئېرىمغا ئۇرۇلغان بىر كاچات بولۇپ، ئۇ مېنىڭ تەبىئىيىتىمنى تەۋرىتىۋەتتى، ئېرىم مېنىڭ مۇنداق قىلمايدىغانلىقىمنى بىلەتتى، شۇنداقتىمۇ ئۇ بۇ ئىشنى بىزنىڭ ھاياتىمىزغا كەلگەن بالا-مۇسبەت ۋە تىنچ تۇرمۇشىمىزنى يۇزىدىغان بۇلغانغان ھاۋا دەپ ھېس قىلدى.

مەن كۆپ ئازار يېدىم ھەتتا ئېرىم ماڭا ئېتىراپ قىلغان ھىلىقى يولدىن چىققان ئايال بىلەن بولغان ئالاقىسىنى ئۇزدى. شۇنداق ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئالاقىسىنى ئۈزۈپ ئۆزىنىڭ ئائىلىسى ۋە ئەۋلادلىرىنىڭ قوينىغا قايتىپ كەلدى، لېكىن كىم ماڭا مېنىڭ ئاشۇ ئىلگىرىكى ئېرىمنى قايتۇرۇپ ئەكىلىپ بېرىدۇ؟ مېنىڭ قەلبىمدىكى ئۇنىڭغا بولغان ئىززەت، ھۆرمەت، پەخىرلىنىشنى كىم قايتۇرۇپ ئەكىلىپ بېرىدۇ؟، مېنىڭ قەلبىمدە ئاشۇ سېسىق ھاۋادا كۆيۈپ كەتكەن قانلىق جاراھەت ساقلىنىپ قالدى، بۇ ئاشۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان مۇھىت پاك بولمىسىمۇ، پاك دەپ ئاتىۋالغان كېچىلىك ئولتۇرۇشنىڭ گۇۋاھچىسى بولۇپ، ھەممىدىن غالىپ بولغان ئاللاھنىڭ رەھمىتىنى تەلەپ قىلىشنىڭ شاھىتى بولۇپ قالدى.

ئابدۇل پەتتاھ مۇنداق دەيدۇ: مەن چوڭ شېركەتنىڭ بىرىدە رەھبەرلىك خىزمىتىنى قىلاتتىم، ئۇزۇن ۋاقىتتىن بىرى شىركەتتە ئىشلەۋاتقان بىر خىزمەتدەش مېنى ئۆزىگە جەلىپ قىلىۋالدى، مېنى ئۇنىڭ گۈزەللىكىنى ئەمەس بەلكى خىزمەتكە بولغان ئاكتىپلىقى، باشقىلاردىن ئېشىپ چۈشىدىغان ئەقىل-پاراسىتى جەلىپ قىلىۋالدى، ئۇنىڭدىن سىرت ئۇ تولۇق ئورنىدىغان خىزمەتتىن باشقىغا باقمايدىغان ئېسىل بىر ئىنسان ئىدى، ئۇنىڭغا بولغان جەلىپكارلىق ياخشى كۆرۈشكە ئايلاندى، مەن توي قىلغان بولۇپ ئاللاھتىن قورقىمەن، بىرەر پەرز ئەمەللەرنىمۇ ئۈزۈپ قويماي تولۇق ئادا قىلىمەن، مەن توسالغۇسىز ئۆزۈمنىڭ تۇيغۇلىرىمنى ئۇنىڭغا ئاشكارا قىلدىم، ئۇمۇ توي قىلغان پەرزەنتلىرى بار ئايال بولۇپ، ئۇ مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن دوستلۇق ياكى خىزمەتداشلىق ياكى ياقىنلاشقان قىلىش دېگەن ئاتالغۇلار بىلەن ئالاقە قىلىشىمنى توغرا دەپ قارىمايتتى، بەزى ۋاقىتتا كۆڭلۈمگە ئۇنى ئېرى تالاق قىلىۋەتكەن بولسا مەن ئۇنىڭ بىلەن بەختلىك بولغان بولسام دېگەندەك بولمىغۇر خىياللار كېلەتتى.

مەن ئۆزۈمنىڭ رەھبەرلىك سالاھىيىتىم بىلەن خىزمەتتە ئۇنىڭغا بېسىم قىلىپ دەرىجىسىنى چۈشۈرۈشكە ئۇرۇندۇم، بۇمۇ ئۇنىڭدىن ئىنتىقام ئېلىشنىڭ بىر تۈرى ھېسابلىناتتى. ئۇ، بۇ بېسىملارنى ھېچ قانداق ئاچچىقلىنىش ياكى رەت قىلىش ياكى بىرەر ئىشقا باغلىماستىن قىزغىنلىق بىلەن قوبۇل قىلاتتى، ئۇ توختىماي خىزمەت قىلاتتى، ئۇنىڭ قىلىۋاتقان خىزمىتى ئۇنىڭ قابىلىيىتىنى نامايان قىلاتتى، ئۇ ئاشۇنى ياخشى بىلەتتى، ئۇ مەن بىلەن ئالاقە قىلىشنى رەت قىلغانسىمۇ مېنىڭ ئۇنىڭغا بولغان ئىنتىلىشىم زىيادە بولۇپ كېتىۋاتاتتى.

مەن ئاسانلىقچە ئاياللارغا مەپتۇن بولمايتتىم، چۈنكى مەن ئاللاھتىن قورقىمەن، مەن ئۇلار بىلەن مۇئامىلە قىلغاندا خىزمەت دائىرىسىنىڭ سىرتىغا چىقىپ كەتمەيتتىم، لېكىن بۇ ئايال مېنى بالاغا تىقتى، مەن قانداق قىلىشىمنى بىلەلمەيۋاتىمەن؟.

ئون توققۇز ياشلاردىكى بىر قىزچاق بىزگە بۇ ۋەقەلىكنى سۆزلەپ بەردى: ئۇ ۋاقىتتا كىچىك قىز ئىدىم، ئائىلىدە دوستلار توپلاشقان ئاشۇ كېچىدىكى ئولتۇرۇشتا پاك كىشىلەرنى كۆرۈم بىلەن كۈزۈتۈپ تۇراتتىم، ئېسىمدە قىلىشچە ئۇ ۋاقىتتا ئۆيدە دادامدىن باشقا ئەر كىشىنى كۆرمىگەن ئىدىم، مەن دادامنىڭ ھەر بىر ھەرىكەتلىرىنى، ئۇنىڭ ئۆيدىكى ئاياللارغا بېقىپ قاراشلىرى، ئۇلارنىڭ يوتا-پاچاقلىرى ۋە كۆكسىلىرىگە تويماي كۆز سېلىشلىرىنى كۈزىتىۋاتاتتىم، بەزىلىرىنىڭ كۆزىگە، بەزىلىرىنىڭ چېچىغا، بەزىلىرىنىڭ تولغان بىقىنلىرىغا قارايتتى، ئانام بىچارە مۇشۇ ئولتۇرۇشقا ئاشۇ ئاياللارنى دەۋەت قىلىشقا مەجبۇر بولۇپ قالغان ئاددى ئائىلە ئايالى ئىدى.

سورۇندىكى ئاياللاردىن بىرى دادامنىڭ دىققىتىنى ئۆزىگە تارتتى، ئۇ ئايال ئۆزىنىڭ تۈرلۈك ھەرىكەتلىرى بىلەن دادام تەرەپكە سۈرۈلۈپ بېقىنىلىشىۋاتاتتى، ئانام بىچارە ئاشخانىدا مېھمانلار ئۈچۈن تاماق تەييارلاۋاتقان بولغاچقا مەن بۇ ھەرىكەتلەرنى تولۇق كۈزۈتۈپ تۇردۇم.

بۇ كېچىلىك ئولتۇرۇشلار تۇيۇقسىز ئۈزۈلۈپ قالدى، مەن يىشىمنىڭ كىچىكلىكىگە قارىماي ئارىدا يۈز بەرگەن ئىشلارنىڭ سەۋەبىنى بىلىشكە ئورانغان بولساممۇ لېكىن ھېچ نەتىجىگە ئېرىشەلمىدىم.

ئېسىمدە قىلىشچە شۇ ۋاقىتتا ئانام مەنبۇى تەرەپتىن بەك ماغدۇرسىزلىنىپ ھەتتا ئائىلىدە دادامنىڭ ئىسمىنى ئاڭلاشنىمۇ خالىمايدىغان بولۇپ قالدى، مەن چوڭلارنىڭ مېنىڭ ئەتراپىمدا كۇسۇلداپ قىلىشقان (خىيانەت قىلدى، ياتاق ئۆيىدە، ئۇلارنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرۈپتۇ، پاسكىنا، شەرمەندە...) دېگەندەك سۆزلىرىنى ئاڭلاپ قالاتتىم، بۇنى چوڭلار چۈشىنەتتى، مەن ھېچنىمىنى چۈشىنەلمەيتتىم.

چوڭ بولدۇم، ئۇ سۆزلەرنىڭ مەنىسىنى چۈشەندىم، بارلىق ئەرلەرنى ئۆچ كۆردۈم، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى خىيانەتچى دەپ قارىدىم، ئانام بولسا ئىنسانلىقى ئاياغ-ئاستى قىلىنغان بىر ئايال، بىزنىڭ يېنىمىزغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ھىلىقى ئايالنى ئەرلەرنى تىزدىن ئۆزىگە قارىتىۋالدىغان ئايال دەپ ئەيىبلەيتتى، ئۇ ئايال دادامنىمۇ ئۆزىگە قارىتىۋالدى، دادام ئۇ سىرتتا ھازىرغىچە ئاياللارنىڭ كەينىدىن سوڭۇلداشتىن ئىبارەت بولغان ئېسىل تەبىئىتىنى داۋاملاشتۇرۇۋاتىدۇ، مەن ھازىر ئون توققۇز ياشقا كىردىم، مەن نۇرغۇن ياشلارنى بىلىمەن، يۇقىرى چەكتىكى لەززەتنى ھېس قىلىمەن، مەن ئۇلاردىن ئىنتىقام ئېلىۋاتىمەن، چۈنكى ئۇلار دادامنىڭ ئەسلى تەبىئىتىدىكى كىشىلەر، ئۇلارنى ئالدايمەن، ئۇلارنى بىر تال مويۇمغىمۇ تەككۈزمەستىن ئالدايمەن، ئۇلار جامائەت سورۇنلىرى، بازارلاردا مېنىڭ مەقسەتلىك ئىما-ئىشارەتلىرىم ۋە نازلىق ھەرىكەتلىرىم سەۋەبىدىن ماڭا ئەگىشىدۇ، بەزى ۋاقىتلاردا مېنىڭ تېلېفۇنۇم سايىراپ توختىمايدۇ، مەن ھاۋا ئانىمىزنىڭ جىنىسىدىن بولغان ئانام ئۈچۈن ئىنتىقام ئالغانلىقىمدىن پەخىرلىنىپ كېتىمەن، كۆپ ۋاقىتلاردا ئۆزۈمچە بوغۇلۇپ، ئۈمىتسىزلىك ۋە ئوڭۇشسىزلىق ھېس قىلىمەن،

ھاياتىم دادامنىڭ نامى بىلەن بولغان چوڭ قارا بۇلۇتلارنىڭ سايىسىدا ئۆتتى.

بىر قىز ئۆزىنىڭ تەجرىبىسىنى سۆزلەپ مۇنداق دەيدۇ: مەن خىزمىتىمنىڭ كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئەرلەر بىلەن بىرگە خىزمەت قىلىشقا مەجبۇر قىلىپ قويۇشنى ئويلاپ باقمايتىكەنمەن، ھەقىقەتتە بۇ ئىش يۈز بەردى، دەسلەپتە ئەرلەردىن يۈزۈمگە چۈمبەل تاقاپ ھىجايلاندىم، لېكىن بەزى ھەمىشەلىرىم ماڭا نىقايىنىڭ باشقىلارنىڭ دىققىتىنى بەكرەك ئۆزىگە تارتىدىغانلىقىنى، بولۇپمۇ ئىككى كۈزۈمنىڭ ئالاھىدە پەرقلىنىپ تۇرىدىغانلىقىنى، مۇمكىن بولسا نىقايىلانماي ھىجايلىنىشىمنىڭ ياخشى بولىدىغانلىقىنى تەۋسىيە قىلدى، مەن نىقايى كەيمىسە ياخشى بولىدىغان ئوخشايدۇ دەپ يۈزۈمدىن نىقايىنى ئېلىۋەتتىم، ئەرلەر بىلەن ئارىلىشىپ خىزمەت قىلىشنىڭ داۋاملىشىشىغا ئەگىشىپ، ئۆزۈمنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا يۈز بېرىۋاتقان تۈرلۈك كۈلكە-چاقچاق سۆزلىرىگە ئارىلاشماستىن بىلەن ئۆزۈمنى خۇددى ئۇلاردىن ئايرىلىپ قالغاندەك ھېس قىلدىم، كۆپچىلىكنىڭ ھەممىسى ئۆز قارىشىدا يىگانە تۇرىدىغان بۇ ئايالدىن ھەزەر قىلاتتى، ھەتتا ئۇلارنىڭ بىرى ئۆزىنى ئۈستۈن تۇتىدىغان، چوڭچى ئايال بىلەن مۇئامىلە قىلمايدىغانلىقىنى بايان قىلدى، بىلىشىمچە مەن ھەرگىزمۇ ئۇنداق چوڭچى ئەمەس ئىدىم، مەن ئۆزۈمگە بېسىم قىلىپ، ئۆزۈمنى خىزمەتداشلىرىم ياقىتۇرمايدىغان بىر ئورۇندا قويماسلىقىنى قارار قىلدىم، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ئىش-پائالىيەت ۋە سۆز-ھەرىكەتلىرىگە ئىشتىراك قىلدىم، ھەممەيلەن مېنى سۆز قابىلىيىتى يۇقىرى، باشقىلارنى قايىل قىلارلىقى كۈچلۈك، سۆزىنىڭ تەسىرى بار دەپ تەرىپلەشتى، مەن كەسكىن سۆز قىلساممۇ لېكىن سۆزۈم بەزى خىزمەتداشلىرىمنى جەلىپ قىلىۋاپتۇ، ئارىدىن كۆپ ئۆتمەي باشلىقىمىزنىڭ چىرايىدىن تەمتىرەش، سارغىيىش ۋە سۆزۈمدىن ھوزۇرلىنىشتىن ئىبارەت بەزى ئۆزگىرىشلەرنى تاپتىم، مېنى سۆھبەتكە ئەكىرىش ئۈچۈن قەستەن سۆزنى باشلاپ قوياتتى، مەن ئۇنىڭ كۆزىدىن ئۆچمەنلىكنى كۆرەتتىم، بۇنى ئىنكار قىلمايتتىم، مەنمۇ كۆڭلۈمدە مۇشۇ كىشىنىڭ پىكىرىگە كىرىپ قالغان ئىدىم، مەن ئەر كىشىنىڭ ھىجايلىق ئاياللارنىڭ تۇزىقىغا ئاسانلا چۈشۈپ كېتىشىدىن بەك ھەيران قالدىغان تۇرسام، يۈزىنى ئېچىۋەتكەن، ناچار ئىشلارغا چاقىرىدىغان ئاياللارنىڭ تۇزىقىغا چۈشۈپ كېتىشىگە گەپ كەتمەيدۇ. شۇنداق مەن ئۇ كىشى توغرىسىدا غەيرى خىياللاردا بولۇپ باقمىدىم، شۇنداقتىمۇ باشتىن ئاخىر كۆڭلۈمدە بۇ توغرىدا پىكىر پەيدا بولدى، لېكىن ئۇزۇن ئۆتمەي، مېنىڭ ئالى جاناپلىقىم بۇ يۈچۈن كىشىنىڭ كۆڭۈل خوشى ۋە ھەتتا مەنىۋى تەرەپتىن كۆڭۈل ئاچىدىغان قونچىقى بولۇشنى رەت قىلدىم، ھەرقانداق شارائىتتا مېنى ئۇنىڭ بىلەن يالغۇز خىزمەت قىلىدىغان بارلىق يوللارنى ئۈزۈپ تاشلىدىم، ئاخىرىدا مەن تۆۋەندىكى پايدىلارغا ئېرىشىش بىلەن بۇ تۇيۇق يولدىن چىقتىم:

1- ھەرقانداق ئورۇندا بولسۇن، ئەر-ئاياللار رەت قىلىشقا ئۇرۇنسىمۇ ئەمما ئىككى جىنسىنىڭ ئارىسىدىكى جەلىپ قىلىش يۈز بېرىدۇ، بۇ جەلىپ قىلىش دەسلەپتە يوللۇق باشلىنىدۇ ئاخىرى يولسىزلىق بىلەن ئاخىرلىشىدۇ.

2- گەرچە ئىنسان ھەرقانچە ئۆزىنى ساقلىسىمۇ، ئۇ كىشى شەيتاننىڭ توزاقلرىدىن خاتىرجەم بولالمايدۇ.

3-ئىنسان ئۆزىنى تۇتۇپ، باشقا جىنسىتىكىلەر بىلەن بەلگىلەنگەن ۋە ئەقىلگە ئۇيغۇن دەرىجىدە مۇئامىلە قىلىشىمۇ، لېكىن ئۇ كىشى يەنە بىر تەرەپتىن ئۆزىنىڭ ھېس تۇيغۇلىرىنى تۇتالمايدۇ، ئىگە بولالمايدۇ.

4-ئاخىرىدا ئېيتىدىغىنىم، ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىپ بىرگە تۇرۇشىدىن ھەرگىز ياخشىلىق كەلمەيدۇ، بۇ ئۇلار ئويلىغاندەك نەتىجە بەرمەستىن بەلكى ساغلام پىكىرلەرنى يوق قىلىدۇ.

ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىش مەسىلىسىگە ئالاقىدار بولغان بۇ ئىشلارنى ئوتتۇرىغا قويغاندىن كېيىن قانداق بولىدۇ؟.

بىز شۇنى ئېتىراپ قىلىمىزكى، بىز ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىشىنى ھەرقانچە چىرايلىق پەدەزلىساق ۋە ئاددى كۆرسەتسەكمۇ ئۇنىڭ ناچارلىقى بىزگە يېتىدۇ، ئۇنىڭ زېيىنى بىزنىڭ ئائىلىلىرىمىزنى ۋەيران قىلىدۇ، ساغلام تەبىئەت ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىپ ياشىشىنى ئىجتىمائىي ئالاقە ئورۇنلاردىكى ساغلام مۇھىت دېگەن قاراشنى قوبۇل قىلمايدۇ، ساغلام تەبىئەتلىك كىشىلەرنىڭ ھەممىسى شۇنى ئىسپاتلىدىكى، 76% كىشىلەر ئەر-ئاياللار ئارىلاشمىغان ئورۇنلاردا خىزمەت قىلىشنى تاللىدى، ئۇلار ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىشى شەرىئەتتىمۇ توغرا بولمايدۇ دەيدۇ، ئەمما بىز نەزىرىمىزنى ئاغدۇرساق، مۇسۇلمانلارنىڭ كۆڭلىدىكى ئىسلام جەمئىيىتىنىڭ پاك ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلايدىغان ئېسىل كىشىلەر بۇنىڭ بىلەنلا چەكلەنمەيدۇ. بىز ئەر-ئاياللار ئارىلىشىپ ئۆتۈشنى تاللايدىغان كىشىگە قارىساق، ئۇلار 12% نى تەشكىل قىلىدىكەن، شۇنداقلىقىمۇ ئۇلار ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىشى دىنى پرىنسىپ، ئۆرپ-ئادەت، ئەدەپ-ئەخلاق، كۆڭۈل، تولۇق ئورۇنۇش، ئىپپەتلىك بولۇش قاتارلىق تەرەپلەرگە رىئايە قىلغان دائىرىدە بولىدۇ، ئۇلارنىڭ قارىشىدا ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىشى مۇشۇ گۈزەل ئەخلاق دائىرىسىنى ساقلىغان ھالەتتە بولىدۇ.

ئۇلاردىن سوراپ باقايلى: بىز بۇ گۈنكى كۈندە ئۇنىۋېرسىتېتلاردا، بازارلاردا، خىزمەت ئورۇنلىرىدا، ئائىلە يىغىلىشلىرىدا ۋە ئىجتىمائىي سورۇنلاردا كۆرۈۋاتقان ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىشى بىز يۇقىرىدا سۆزلىگەن ئالاھىدىلىككە مۇۋاپىق كېلەمدۇ؟ ياكى مۇشۇ ئورۇنلار كىيىم-كېچەك، سۆز-ھەرىكەت ۋە تەسەۋۋۇپاتلاردا ئارىلىشىش دائىرىسىدىن ئۆتۈپ كەتتىمۇ؟ بۇ ئورۇنلاردا ئەدەپ-ئەخلاق، ھايا، ئىپپەت بولمىغان شەكىللىك ئالاقىلەرگە تولغان پىتنە-پاسات، يىرىم-يالىڭاچلىقنى كۆرۈۋاتىمىز، ھازىرقى ھالەتتە دەيمىزكى، ئارىلىشىشنىڭ ھازىرقى ھالىتىگە پاكىزە مۇھىتتا ئارىلىشىشنى كۈچلاندۈرىغان كىشىلەرمۇ رازى بولمايدۇ.

شۇنى ئېتىراپ قىلىشىمىز كېرەككى، ئارىلىشىش دېگەن ئىجتىمائىي تەبىئەت ئۈچۈن مۇنبەت زېمىندىكى ھەممىگە يېپىشىدىغان ئىللىق بىر نەرسە بولۇپ، ئۇ جەمئىيەتنىڭ بۇلۇڭ-پۇشقاقلرى قاتارلىق ھەرىدە بولۇپ بىر-بىرىگە گىرەلىشىپ كېتىدۇ، ھېچ كىشى بۇنىڭ سەۋەبىنىڭ ئارىلىشىش ئىكەنلىكىنى تۇيمايدۇ، ھەقىقەتتە ئارىلىشىش بولسا ئۇنىڭ پىتىنىڭ بېشىدۇر، ئۇنىڭ سايىسىدا قىلىپ ئۆزگىرىدۇ، شەھۋەت قوزغىلىدۇ، خىيانەت مەيدانغا كېلىدۇ، ساغلام قەلب ۋە ئىناق ئائىلىلەر ۋەيران بولىدۇ.

ئىسلام سوئال جاۋاپ تورى

پەزىلەتلىك شەيخ مۇھەممەد سالىھ
ئەلمۇنەججىدنىڭ رىياسەتچىلىكىدە

ئاللاھ تائالادىن سالامەتلىك، تىنچلىق ۋە ئەھۋالىمىزنىڭ ياخشى بولۇشىنى سورايمىز. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا
ئاللاھنىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.